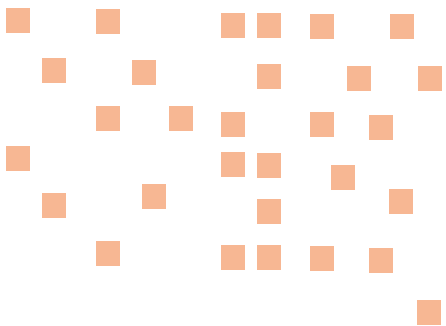

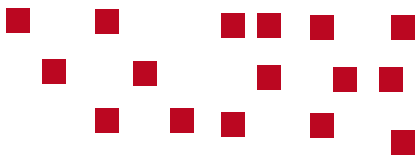
BURKINA FASO

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej.

DPU-WIKP-424/105/2024
04.03.2024

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Burkina Faso.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 22.489.126 (dane z 2023 r.)^[1]

Skład etniczny: Mossi 52%, Fulani (Peul) 7,8%, Gurma 6,8%, Dyula 5.7%, Bissa 3.3%, Gurunsi 3.2%, French (official) 2.2%, Bwamu 2%, Dagara 2%, San 1.7%, Marka 1.6%, Bobo 1.5%, Senufo 1.5%, Lobi 1.2%, inni 6.6%^[2]

Skład religijny: muzułmanie 63,8%, katolicy 20,1%, animiści 9%, protestanci 6,2%, inni 0,2%, ateiści 0,7%.^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Zgodnie z konstytucją z 1991 r. Burkina Faso jest republiką, na czele której stoi prezydent wybierany w wyborach powszechnych na kadencję 5-letnią. Władza ustawodawcza należy do jednoizbowego parlamentu, który również wyłaniany jest w drodze wyborów powszechnych. Władzę wykonawczą sprawuje rząd, na którego czele stoi premier. Jest on także odpowiedzialny za realizację polityki obrony narodowej określonej przez prezydenta.^[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Kraj dzieli się na 13 regionów: Boucle du Mouhoun, Cascades, Centre, Centre-Est, Centre-Nord, Centre-Ouest, Centre-Sud, Est, Hauts-Bassins, Nord, Plateau-Central, Sahel, Sud-Ouest.^[5]

¹ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

² CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

³ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

⁴ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

⁵ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

Mapa administracyjna Burkina Faso (źródło: Wikimedia Commons).^[6]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa Ostatnie wybory prezydenckie w Burkina Faso odbyły się w dniu 22 listopada 2020 r.^{[7][8][9]} Wygrał je **Roch Kaboré**, który ubiegał się o reelekcję, zdobywając 57,9% głosów.^[10]

Kolejne wybory prezydenckie były przewidziane na 2025 r., jednak dnia **24 stycznia 2022 r. w Burkina Faso** miał miejsce zamach stanu. Wojsko aresztowało prezydenta Rocha Kaboré i przejęło władzę w państwie. Przewrót był skutkiem frustracji w siłach zbrojnych z powodu niezdolności władz do skutecznej walki z dżihadystami islamskimi.^{[11][12]}

⁶ Wikimedia Commons, File:Burkina Faso, administrative divisions - de - colored.svg, 29.10.2012, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Burkina_Faso_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg

⁷ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

⁸ Voanews, Polls Close in Burkina Faso Elections, 22.11.2020, <https://www.voanews.com/africa/polls-close-burkina-faso-elections>

⁹ France24, Burkina Faso votes in presidential election in the shadow of jihadist violence, 22.11.2020, <https://www.france24.com/en/africa/20201122-burkina-faso-votes-in-presidential-election-under-shadow-of-jihadist-violence>

¹⁰ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

¹¹ PISM, Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>

¹² CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

Po przejściu władzy przez wojsko powołany został rząd przejściowy.^[13] Funkcję prezydenta przejściowego objął ppłk **Paul-Henri Sandaogo Damiba** (od dnia 2 lutego 2022 r.)^[14], natomiast funkcja premiera przypadła **Albertowi Ouedraogo**. Tymczasowy prezydent ppłk Damiba powołał go na premiera w dniu 3 marca 2022 r. (wcześniej stanowisko pozostawało nieobsadzone od 24 stycznia 2022 r., kiedy wojsko obaliło byłą premier Lassinę Zerbo).^[15]

Jednocześnie dnia 1 marca 2022 r. przyjęta została tzw. Karta przejściowa, umożliwiająca władzom wojskowym sprawowanie władzy w Burkina Faso przez trzy lata i blokująca tymczasowemu prezydentowi ppłk. Paul-Henri Sandaogo Damiba możliwość kandydowania w wyborach po okresie przejściowym.^[16] Ww. dokument został opracowany po konsultacjach między rządzącą juntą, partiami politycznymi, związkami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.^[17]

Dnia 30 września 2022 r. doszło do kolejnego zamachu stanu w Burkina Faso. Ciężko uzbrojeni żołnierze podjęli szturm na budynki rządowe, przejmując kontrolę nad strategicznymi obszarami. Grupa żołnierzy wkroczyła do gmachu telewizji w Burkina Faso, aby ogłosić obalenie prezydenta Paula-Henriego Damiby. **Nowym tymczasowym prezydentem Burkiny Faso został kapitan armii Ibrahim Traore.** Traore, poza przejściem władzy, rozwiązał rząd. Ww. ogłosił ponadto, że konstytucja zostaje zawieszona, a granice Burkina Faso zamknięte. Wprowadził również godzinę policyjną.^{[18][19][20][21][22]}

W dniu 2 października 2022 r., po mediacjach z tradycyjnymi przywódcami, były prezydent Damiba zrzekł się stanowiska prezydenta. Uzależnił on swoją rezygnację od spełnienia siedmiu warunków, w tym od utrzymania porozumienia z ECOWAS przez 24-miesięczny okres przejściowy. Obecny prezydent Ibrahim Traoré przystał na

¹³ Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), Burkina Faso Travel Advice 14.12.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

¹⁴ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

¹⁵ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

¹⁶ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

¹⁷ Africa News, Burkina Faso: Transition assembly sworn in, 23.03.2022, <https://www.africanews.com/2022/03/23/burkina-faso-transition-assembly-sworn-in/>

¹⁸ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

¹⁹ Institute for Security Studies, Security priorities for Burkina Faso's new transition, 13.10.2022, <https://issafrica.org/iss-today/security-priorities-for-burkina-fasos-new-transition>

²⁰ Le Monde, Burkina Faso's military leader ousted in second 2022 coup, 30.09.2022, https://www.lemonde.fr/en/le-monde-africa/article/2022/09/30/burkina-faso-soldiers-announce-junta-leader-turned-president-has-been-overthrown_5998728_124.html

²¹ Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), Burkina Faso Travel Advice 14.12.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

²² Article 19, Burkina Faso: Military coup is a blow to stability and threatens human rights, 05.10.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079688.html>

wszystkie te warunki oraz obiecał swoje poparcie dla transformacji prowadzącej do wyborów w lipcu 2024 r. ^[23]

Kpt. Ibrahim Traore pełni funkcję prezydenta od dnia 30 września 2022 r. ^[24] W połowie października 2022 r. po wrześnieowym zamachu stanu, Zgromadzenie Narodowe przyjęło uchwałę, zgodnie z którą Ibrahim Traore został uznany tymczasowym prezydentem oraz naczelnym szefem sił zbrojnych Burkina Faso. Zgodnie z Kartą przejściową, prezydent okresu przejściowego nie może kandydować w wyborach prezydenckich, parlamentarnych, jak również lokalnych, organizowanych po zakończeniu okresu przejściowego w 2024 r. ^{[25][26]}

Rząd i premier. Przed zamachami stanu w 2022 r. i doraźnym zawieszeniem ustaw i przepisów konstytucyjnych Rada Ministrów powoływana przez prezydenta na wniosek premiera. ^[27] Premier powoływany był przez prezydenta za zgodą Zgromadzenia Narodowego. ^[28]

Aktualnym premierem Burkina Faso – od dnia 21 października 2022 r. jest **Joachim Kylem de Tambela**. ^[29]

Parlament i wybory parlamentarne. Przed zamachami stanu, do których doszło w 2022 r. władza ustawodawcza sprawowana było przez **jednoizbowy parlament** wybierany w wyborach bezpośrednich na okres 5 lat. ^{[30][31]}

Dwa miesiące po wojskowym zamachu stanu, do którego doszło w Burkina Faso w styczniu 2022 r. został powołany nowy parlament. **Zgromadzenie przejściowe** – organ składający się z 71 osób. 21 mianowanych zostało przez prezydenta, a pozostała część wybrana została przez siły bezpieczeństwa, ugrupowania obywatelskie, partie polityczne i 13 regionów kraju. Na szefa tymczasowego zgromadzenia ustawodawczego został wybrany Aboubacar Toguyeni. ^{[32][33]}

²³ Europarlament, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

²⁴ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

²⁵ AP News, Burkina Faso's latest coup leader named transition president, 15.10.2022, <https://apnews.com/article/russia-ukraine-ouagadougou-army-west-africa-61117eda89020549ee119f7d9685bacf>

²⁶ VOA News, Burkina Faso's Traore Named Transition President, 14.10.2022, <https://www.voaafrica.com/a/burkina-faso-opens-talks-on-future-after-coup-turmoil/6789985.html>

²⁷ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

²⁸ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

²⁹ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

³⁰ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

³¹ WNP, Burkina Faso wybiera prezydenta i parlament, 22.11.2020, <https://www.wnp.pl/rynki-zagraniczne/burkina-faso-wybiera-prezydenta-i-parlament,433186.html>

³² DW, Burkina Faso has new parliament after military coup, 26.03.2022, <https://www.dw.com/en/burkina-faso-has-new-parliament-after-military-coup/av-61267482>

³³ Africa News, Burkina Faso: Transition assembly sworn in, 32.03.2022, <https://www.africanews.com/2022/03/23/burkina-faso-transition-assembly-sworn-in/>

SYSTEM PRAWNY

W Burkina Faso obowiązuje system prawa cywilnego opartego na modelu francuskim i prawie zwyczajowym. ^[34]

KARA ŚMIERCI

Burkina Faso należy do grona państw, w których utrzymana jest kara śmierci. W 2018 r. władze kraju usunęły karę śmierci z Kodeksu karnego w przypadku zwykłych przestępstw, jednakże ww. wymiar kary pozostał w Wojskowym Kodeksie Sprawiedliwości. Kara śmierci nie jest jednak wykonywana. Według danych Amnesty International, od 1998 r. w Burkina Faso nie przeprowadzono żadnej egzekucji. Co więcej, aktualnie w ośrodkach detencyjnych nie ma więźniów, którzy czekali na wykonanie wyroku. ^{[35][36]}

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Dostępne źródła nie stwierdzają, by Burkina Faso była zaangażowana w jakikolwiek międzynarodowy konflikt zbrojny. Niemniej jednak kraj ten uczestniczył w inicjatywie pokojowej ONZ w Mali (**MINUSMA – United Nations Integrated Stabilization Mission in Mali**). ^[37] MINUSMA zakończyła swoją działalność w Mali wycofując siły z dniem 31 grudnia 2023 r. ^[38]

Od 2015 r. w Burkina Faso dochodzi do eskalacji przemocy przypisywanej bojownikom należącym do takich ugrupowań, jak powiązany z Al-Kaidą **Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM)** oraz **Państwo Islamskie w prowincji Sahel (PI Sahel)**. W wyniku działań terrorystów zginęły tysiące ludzi. Burkina Faso przez długi czas było wolne od islamskiego ekstremizmu i walk wewnętrznych. Zmieniło się to jednak po infiltracji dokonanej przez dżihadystów z sąsiedniego Mali i krwawych zamachach w 2016 i 2017 r. w stolicy kraju Wagadugu. Ugrupowania zbrojne powiązane

³⁴ CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

³⁵ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2073393.html>,

³⁶ Amnesty International (AI), Death Sentences and Executions 2022, 05.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2091962.html>

³⁷ Foreign & Commonwealth Office - GOV.UK. Burkina Faso Foreign Travel Advice, 29.01.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/burkina-faso>

³⁸ VOA, UN Mission Ends Decade of Deployment in Mali, 31.12.2023, <https://www.voanews.com/a/un-mission-ends-decade-of-deployment-in-mali/7419476.html>

z Al-Kaidą i tzw. Państwem Islamskim dokonują ataków na żołnierzy oraz ludność cywilną.^{[39][40][41]}

W maju 2021 r. armia Burkina Faso rozpoczęła zakrojoną na szeroką skalę operację wojskową.^[42] Działania te nie przyniosły jednak oczekiwanych rezultatów, co spowodowało że w styczniu 2022 r. w Burkina Faso doszło do zamachu stanu.^{[43][44]} Przewrotowi towarzyszyły manifestacje poparcia ze strony mieszkańców domagających się bezpieczeństwa i ambiwalentna postawa wpływowych ruchów obywatelskich wyrosłych na fali rewolucji z 2014 r. (w roku tym miała miejsce rewolucja, która obaliła dyktaturę Blaise'a Compaoré).^[45]

Po dokonaniu przewrotu, armia zobowiązała się do lepszego zabezpieczenia kraju przed atakami związanymi z Al-Kaidą i tzw. Państwem Islamskim.^[46] Pomimo ogłoszenia audytu zarządzania siłami zbrojnymi w celu poprawy ich funkcjonowania, nie osiągnięto praktycznie żadnych postępów w reformie sektora bezpieczeństwa, a brutalny ekstremizm w północnym Burkina Faso trwa nadal. Od początku 2022 r. dżihadyści kontynuują ekspansję terytorialną. Wcześniej bezpieczne obszary znalazły się pod silną presją dwóch głównych grup zbrojnych w kraju: **Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM)** oraz **Państwa Islamskiego w prowincji Sahel (PI Sahel)**. Ich działania objęły z czasem aż dziesięć z trzynastu regionów Burkina Faso.^{[47][48]}

Dnia 20 czerwca 2022 r. armia utworzyła dwie strefy wojskowe w odpowiedzi na ataki, które miały miejsce w Seytenga w prowincji Seno w dniu 11 czerwca 2022 r. Wszystkich cywilów poproszono o opuszczenie tych obszarów przed planowanymi operacjami przeciwko islamistycznym powstańcom (rozpoczęły się 8 lipca 2022 r.). W ogłoszeniu nie podano szczegółów m.in., gdzie mieszkańcy powinni się udać ani

³⁹ TVPinfo, Dżihadyści zaatakowali cywilów. Jest wiele ofiar, 05.02.2019, <https://www.tvp.info/41168709/dzihadysci-zaatakowali-cywilow-jest-wiele-ofiar>

⁴⁰ WNP, Burkina Faso wybiera prezydenta i parlament, 22.11.2020, <https://www.wnp.pl/rynki-zagraniczne/burkina-faso-wybiera-prezydenta-i-parlament,433186.html>

⁴¹ Parlament, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

⁴² BBC, Burkina Faso attack: At least 160 killed in village raid, 06.06.2021, <https://www.bbc.com/news/world-africa-57368536>

⁴³ PISM, Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>

⁴⁴ Euroactiv, Burkina Faso: Wojskowy przewrót jeszcze bardziej komplikuje sytuację w Afryce Subsaharyjskiej, 26.01.2022, <https://www.euroactiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/wojskowy-przewrot-w-burkina-faso-jeszcze-bardziej-komplikuje-sytuacje-z-afryce-subsaharyjskiej/>

⁴⁵ PISM, Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>

⁴⁶ The New Humanitarian, In post-coup Burkina Faso, jihadist attacks grow fiercer despite junta pledge, 29.06.2022, <https://www.thenewhumanitarian.org/analysis/2022/06/29/Burkina-Faso-displacement-coup-junta>

⁴⁷ Institute for Security Studies, Security priorities for Burkina Faso's new transition, 13.10.2022, <https://issafrica.org/iss-today/security-priorities-for-burkina-fasos-new-transition>

⁴⁸ ICG – International Crisis Group, An Initial Assessment of Burkina Faso's Transitional Leadership, 14.09.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079016.html>

na jak długo. W osobnym oświadczeniu armia Burkina Faso poinformowała, że żołnierze zabili co najmniej 128 terrorystów w kilku operacjach. ^{[49][50]}

Aktualnie władze w Burkina Faso kontrolują zaledwie 60% terytorium kraju. Tymczasem pozostałe 40 % terytorium Burkiny Faso jest narażone na przemoc ze strony uzbrojonych grup rebeliantów (obszar o wielkości ok. 7.000 kilometrów kwadratowych biegnący łukiem wzdłuż północnych granic Burkina Faso z Mali i Nigrem, a następnie na południowy wschód do granic z Beninem i Togo). ^{[51][52]}

Podczas gdy regiony centralne pozostają stosunkowo bezpieczne, ugrupowania zbrojne zyskują wpływy w pozostałej części kraju. W ostatnich miesiącach sytuacja uległa pogorszeniu także w regionach Centre Nord i Centre Est. Nie ma też poprawy w regionach Est i Cascades. Jednocześnie od kilku miesięcy JNIM próbuje zakłócić lub nawet zablokować dostawy transportowane głównymi drogami prowadzącymi do Wagadugu. Grupy dżihadystyczne pracują również nad nałożeniem blokady na drugorzędne miasta w kraju, np. Dori. ^[53]

Dodatkowo po przejęciu władzy przez wojsko w sąsiednim Nigrze w lipcu 2023 r. ryzyko niestabilności w Burkina Faso dodatkowo wzrosło. ^[54]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Aktualnie stan wyjątkowy obowiązuje w regionach: Centre-Est, Est, Centre Nord, Nord, Boucle du Mouhoun, Sahel, Hauts-Bassins, Cascades. Środek ten daje siłom bezpieczeństwa dodatkowe uprawnienia do przeszukiwania domów i ograniczenia swobody przemieszczania się. ^{[55][56]}

WPŁYW KONFLIKTU NA SYTUACJĘ LUDNOŚCI CYWILNEJ

Według danych ACLED, w 2023 r. na terenie Burkina Faso miało miejsce ponad tysiąc incydentów, tj. starcia zbrojne, przemoc wobec ludności cywilnej, wybuchy, których sprawcami byli członkowie JNIM, PI, siły zbrojne Burkina Faso itp. W ich wyniku

⁴⁹ Foreign & Commonwealth Office - GOV.UK. Burkina Faso Foreign Travel Advice 29.01.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/burkina-faso>

⁵⁰ Counter Extremism, Burkina Faso: Extremism and Terrorism, <https://www.counterextremism.com/countries/burkina-faso-extremism-and-terrorism>

⁵¹ Parlament Europejski, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

⁵² House of Commons Library, Burkina Faso: Second coup of 2022, 19.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9633/>

⁵³ ICG – International Crisis Group, An Initial Assessment of Burkina Faso's Transitional Leadership, 14.09.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079016.html>

⁵⁴ Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), Burkina Faso Travel Advice 14.12.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

⁵⁵ Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), Burkina Faso Travel Advice 14.12.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

⁵⁶ Foreign & Commonwealth Office - GOV.UK. Burkina Faso Foreign Travel Advice, 29.01.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/burkina-faso>

zginęło co najmniej 2385 cywilów (por. tabela poniżej). Ataki na ludność cywilną miały charakter celowy i masowy – niekiedy masakrom poddawane były całe wioski. Bardzo często celem ataków stawały się społeczności Fulani, posądzane o współpracę z JNIM. ^[57]

Prowincja (admin1)	Liczba zdarzeń	Liczba ofiar
Sahel	209	564
Est	204	325
Centre-Nord	158	292
Boucle du Mouhoun	153	352
Nord	118	360
Centre-Est	78	183
Hauts-Bassins	60	141
Centre-Ouest	26	46
Cascades	24	76
Centre-Sud	10	9
Sud-Ouest	10	33
Centre	8	4
Suma	1058	2385

Liczba ofiar cywilnych w Burkina Faso w 2023 r. według prowincji (Źródło: ACLED).
^[58]

RODZAJE ZAGROZEŃ DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM

OFIARY DZIAŁAŃ WOJENNYCH

Zagrożeniem dla cywilów w Burkina Faso są operacje wojskowe armii Burkina Faso i Nigru wzdłuż wspólnej granicy. Towarzyszą im doniesienia o atakach wymierzonych w ludność cywilną, w wyniku których zginęły dziesiątki osób. ^[59]

Od początku 2022 r. ochotnicze bojówki i umundurowani żołnierze byli zaangażowani w śmierć setek cywilów, w tym w coraz większą liczbę egzekucji. Przykładowo, w dniu 11 grudnia 2023 r. siły zbrojne Burkina Faso przeprowadziły operację lądowo-powietrzną przeciwko członkom JNIM w Baraboue i Peregoli. Zabitych zostało co

⁵⁷ ACLED, Burkina Faso, violence against civilians, 01.01.2023-31.12.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁵⁸ ACLED, Burkina Faso, violence against civilians, 01.01.2023-31.12.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁵⁹ ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>

najmniej 230 członków ww. grupy zbrojnej, jednak według świadków w wyniku starć zginęło także od 220 do 300 cywilów, głównie kobiet oraz dzieci. ^[60]

Przypadki śmierci ludności cywilnej są pretekstem dla ekstremistów, którzy wykorzystują je jako usprawiedliwienie dalszych ataków. ^[61]

OFIARY DZIAŁAŃ PARTYZANCKICH

W ostatnich latach w Burkina Faso miały miejsce liczne ataki na cywilów, a kraj ten zastąpił Mali jako epicentrum islamistycznej przemocy wobec ludności cywilnej w Sahelu. ^[62]

W atakach na dużą skalę na ludność cywilną najbardziej pozostaje aktywnym podmiotem Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin – JNIM. W Burkina Faso JNIM przeprowadziło w pierwszej połowie 2022 r. niemal ogólnokrajową ofensywę, dokonując ponad 400 ataków w 10 z 13 regionów kraju. Grupa brała udział w tym okresie w około 70% zdarzeń zgłoszonych w Burkina Faso i przeprowadziła ponad pięć razy więcej ataków na ludność cywilną niż Państwo Islamskie Sahel. Warto jednak zauważyć, że ataki PI Sahel były bardziej śmiertelne, w ich wyniku zginęło dwa razy więcej osób. ^[63]

Według analizy Afrykańskiego Centrum Studiów Strategicznych (ACSS) od zamachów stanu, które wyniosły do władzy kapitana Ibrahima Traoré w październiku 2022 r., liczba ofiar śmiertelnych terroryzmu w Burkina Faso mogła wzrosnąć nawet trzykrotnie. ^{[64][65]} Prawie dwie trzecie cywilów zabitych przez bojówki islamistyczne straciło życie w regionach Burkina Faso graniczących z Mali. ^{[66][67]}

22 maja 2022 r. partyzanci, prawdopodobnie, z PI Sahel zaatakowali wioskę Demniol, zabijając 57 jej mieszkańców. ^[68]

⁶⁰ ACLED, Burkina Faso, violence against civilians, 01.01.2023-31.12.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁶¹ ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>

⁶² House of Commons Library, Burkina Faso: Second coup of 2022, 19.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9633/>

⁶³ ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>

⁶⁴ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁶⁵ ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>

⁶⁶ ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>

⁶⁷ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁶⁸ ACLED, Burkina Faso, violence against civilians, 01.01.2023-31.12.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

11 czerwca 2022 r. partyzanci PI Sahel zaatakowali miasteczko Seytenga, zabijając co najmniej 86 mężczyzn, ale według niektórych doniesień zginęło w masakrze nawet 200 osób. ^[69]

Dnia 6 kwietnia 2023 r. członkowie PI Sahel zaatakowali wioskę Kourakou (Seytenga, Seno) zabijając 34 osoby oraz raniąc wiele innych. ^[70]

W dniu 4 września 2023 r. członkowie Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM) zaatakowali miasto Koumbri zabijając 53 osoby. ^[71]

Pod koniec listopada 2023 r. bojownicy Jama'at Nusrat al-Islam wal Muslimeen (JNIM) zaatakowali bazę wojskową, domy i obozy osób wewnętrznie przesiedlonych w mieście Djibo, zabijając co najmniej 40 cywilów i raniąc ponad 42 innych. ^[72] Do podobnych ataków, w których ofiarami były dziesiątki cywilów dochodziło również w grudniu 2023 r. ^[73]

Tymczasem w dniu 25 lutego 2024 r. w wyniku ataku na wioski Komsilga, Nodin i Soroe w prowincji Yatenga zginęło około 170 osób. Wśród ofiar znalazło się kilkadziesiąt kobiet i małych dzieci. ^[74]

OFIARY DZIAŁAŃ ODWETOWYCH

Ludność cywilna w Burkina Faso staje się także ofiarą aktów odwetowych strony wojska i sojusznicznych bojówek. Co więcej siły zbrojne są oskarżane o różne przypadki łamania praw człowieka oraz pozasądowe zabójstwa. ^[75]

Począwszy od października 2022 r. wojsko Burkina Faso werbowало dziesiątki tysięcy członków milicji, znanych jako **Volontaires pour la défense de la patrie (VDP)**. Istnieją doniesienia, że w grudniu 2022 r. bojownicy VDP dokonali masakry co najmniej 80 cywilów w mieście Nouna (w większości Fulani) w odwecie za atak bojowników islamskich na lokalny posterunek żandarmerii. ^{[76][77]}

⁶⁹ ACLED, Burkina Faso, violence against civilians, 01.01.2023-31.12.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁷⁰ ACLED, Burkina Faso, violence against civilians, 01.01.2023-31.12.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁷¹ Acleddata, Regional Overview Africa September 2023, 05.10.2023, <https://acleddata.com/2023/10/05/regional-overview-africa-september-2023/>

⁷² France24, Dozens killed in attack by armed groups in Burkina Faso, UN says, 28.11.2023, <https://www.france24.com/en/africa/20231128-armed-groups-carry-out-major-attack-in-northern-burkina-faso-say-security-sources>

⁷³ VOA, 'Dozens' Killed in Week of Burkina Faso Attacks: Security Sources, 31.12.2023, <https://www.voanews.com/a/dozens-killed-in-week-of-burkina-faso-attacks-security-sources/7419473.html>

⁷⁴ Aljazeera, About 170 people killed in Burkina Faso attacks, regional official says, 03.03.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/3/3/around-170-people-executed-in-burkina-faso-attacks-regional-official-says>

⁷⁵ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁷⁶ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁷⁷ ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>

W kwietniu 2023 r. mężczyźni noszący mundury armii zabili 136 osób w północnej społeczności Karma. Wśród zabitych były kobiety i dzieci. Ofiary ataku były oskarżane o współpracę w członkami Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM).^[78]

W listopadzie 2023 r. wspierane przez państwo bojówki VDP przeprowadziły operacje wojskowe przeciwko JNIM w kilku regionach, w tym w Boucle du Mouhoun, na Środkowym Wschodzie, na Środkowej Północy, na Wschodzie i w Sahelu. Według doniesień co najmniej 70 cywilów, głównie dzieci, osób starszych i kobiet, zginęło w ataku dokonanym przez żołnierzy we wsi Zaongo w regionie Środkowo-Północnym.^[79]

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU

Burkina Faso jest znajduje się na liście najbiedniejszych krajów świata. Państwo to znajduje się na skraju katastrofy humanitarnej. Tysiące ludzi i członków sił bezpieczeństwa zginęło, a około 2 mln ludzi przesiedlono i zmuszono do życia w prowizorycznych obozach. Ponad 3 mln dzieci potrzebuje pomocy humanitarnej z powodu trwającego w kraju konfliktu i masowych przesiedleń wewnętrznych.^{[80][81]}

Grupy zbrojne, które wciąż przeprowadzają ataki i zajmują nowe tereny, utrudniają przepływ ludzi i towarów. Jednocześnie blokady organizowane przez uzbrojone grupy rebeliantów sprawiają, że w Burkina Faso ograniczony jest dostęp do żywności, wody, elektryczności i podstawowej opieki zdrowotnej. Co najmniej 800.000 ludzi w ponad dwudziestu miastach zostało odciętych od głównych arterii komunikacyjnych i de facto żyje pod oblężeniem bojowników islamistycznych. Wojna w Ukrainie dodatkowo przyczyniła się do pogłębienia kryzysu humanitarnego w Burkina Faso, które było zaopatrywane w żywność pochodzącą z tego kraju.^{[82][83][84][85]}

⁷⁸ ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>

⁷⁹ Acleddata, Burkina Faso: Scaled-up military operations threaten civilians, <https://acleddata.com/2023/12/07/regional-overview-africa-november-2023/>

⁸⁰ Security in practice, Analiza sytuacji w Burkina Faso pod rządami kpt. Traore, 23.03.2023, https://securityinpractice.eu/analizy/afryka-okiem-analityka/burkina-faso/analiza-sytuacji-w-burkina-faso-pod-rzadami-kpt-traore/#_ftn14

⁸¹ UNICEF, 14 kryzysów na świecie, o których warto wiedzieć, 02.02.2024, <https://unicef.pl/co-robimy/aktualnosci/news/14-kryzysow-na-swiecie-o-ktorych-warto-wiedziec>

⁸² Security in practice, Analiza sytuacji w Burkina Faso pod rządami kpt. Traore, 23.03.2023, https://securityinpractice.eu/analizy/afryka-okiem-analityka/burkina-faso/analiza-sytuacji-w-burkina-faso-pod-rzadami-kpt-traore/#_ftn14

⁸³ UNICEF, 14 kryzysów na świecie, o których warto wiedzieć, 02.02.2024, <https://unicef.pl/co-robimy/aktualnosci/news/14-kryzysow-na-swiecie-o-ktorych-warto-wiedziec>

⁸⁴ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁸⁵ Parlament Europejski, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

Dodatkowo w wyniku przemocy w Burkina Faso doszło do zamknięcia setek szkół. Aktualnie nie działa 1 na 4 szkoły, co dotknęło ponad milion uczniów i ponad trzydzieści tysięcy nauczycieli. ^[86]

PRZEMOC WOBEC LUDNOŚCI CYWILNEJ NIEZWIĄZANA Z KONFLIKTEM

TERRORYZM

W Burkina Faso występuje wysokie zagrożenie zamachami terrorystycznymi. ^[87]

Ostatni atak terrorystyczny miał miejsce w dniu 25 lutego 2023 r. w wiosce Essakane w północno-wschodniej części Burkina Faso. Zginęło co najmniej 15 osób, a dwie zostały ranne podczas odprawianej Mszy świętej. ^{[88][89]}

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W 2023 r. miały miejsce liczne ataki na ludność cywilną dokonywane przez ugrupowania zbrojne. W ich wyniku śmierć poniosły dziesiątki osób. ^[90]

W Burkina Faso istnieje ponadto realne ryzyko porwań, które jest szczególnie wysokie na północy oraz we wschodnio-południowej części kraju – przy granicy z Nigrem i Beninem. Na północy aktów tych dopuszczają się szczególnie członkowie zbrojnych organizacji z sąsiedniego Mali. ^{[91][92]}

W dniach 12 i 13 stycznia 2023 r. w Saum – północnej prowincji Burkina Faso – uzbrojeni mężczyźni uprowadzili 50-60 kobiet, które zbierały owoce poza wioską Liki (około 15 km od miasta Aribinda). (12 stycznia porwano 40 kobiet, a kolejne około 20 osób – 13 stycznia 2023 r.). Kilku kobietom udało się uciec i powiadomić służby o porwaniu. Natychmiast po tym armia oraz oddziały cywilne wszczęły poszukiwania na ziemi i z powietrza. Samoloty przeszukiwały obszar z myślą znalezienia

⁸⁶ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁸⁷ US Department of State, Country Report on Terrorism 2022 - Chapter 1 - Burkina Faso, 30.11.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2101544.html>

⁸⁸ Aleteia, Aktualności Atak terrorystyczny w Burkina Faso: 15 zabitych podczas mszy, 26.02.2024, <https://pl.aleteia.org/2024/02/26/atak-terrorystyczny-w-burkina-faso-15-zabitych-podczas-mszy/>

⁸⁹ France24, At least 15 worshippers killed during mass in Burkina Faso church, 25.02.2024, <https://www.france24.com/en/africa/20240225-over-a-dozen-worshippers-killed-during-mass-in-northern-burkina-faso-church-official-says>

⁹⁰ ACLED, Burkina Faso, violence against civilians, 01.01.2023-31.12.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

⁹¹ Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), Burkina Faso Travel Advice 14.12.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

⁹² Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), Burkina Faso Travel Advice 14.12.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

wzmoczonego ruchu na ziemi. Uprowadzone kobiety mieszkają na obszarze zagrożonym częstymi atakami ze strony grup zbrojnych.^{[93][94][95]}

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Zanim doszło do zamachu stanu w styczniu 2022 r., od miesięcy utrzymywało się napięcie, a w stolicy dochodziło do protestów przeciw prezydentowi Rochowi Kaboré, którego rząd oskarżany był o nieudolność w walce z działającymi na północy kraju dżihadystami.^[96]

W następstwie kolejnego zamachu stanu, do którego doszło we wrześniu 2022 r. w Burkina Faso wybuchły demonstracje przeciwko Francji i na rzecz zacieśnienia współpracy wojskowej z Rosją. W trakcie protestów zdemastowano ambasadę oraz konsulat Francji w Wagadugu, a także biura Instytutu Francuskiego w Wagadugu i Bobo-Dioulasso.^[97]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Burkina Faso charakteryzuje dość wysoki poziom przestępczości. Na głównych trasach zdarzają się napaści uzbrojonych grup na autobusy, czy samochody. Do tego typu ataków dochodzi najczęściej w regionach przygranicznych oraz na drogach łączących duże miasta Burkina Faso^[98], m.in. na drodze pomiędzy Wagadugu i Bobo-Dioulasso.^[99] Bandyci zatrzymują zwykle pojazdy przy pomocy barykad. Osoby, które próbują zbiec mogą być ostrzelane.^{[100][101]}

Ponadto w miastach Burkina Faso dość częste są kradzieże oraz napady na tle rabunkowym, szczególnie w zatłoczonych częściach Wagadugu i Bobo Dioulasso.^[102]

⁹³ Aljazeera, Burkina Faso: 50 women abducted by suspected rebels, 16.01.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/1/16/presumed-jihadists-abduct-about-50-women-in-burkina-faso-local-sources>

⁹⁴ The Guardian, Suspected jihadists kidnap 50 women in Burkina Faso, 16.01.2023, <https://www.theguardian.com/world/2023/jan/16/burkina-faso-suspected-jihadists-kidnap-women>

⁹⁵ Euroactive, Radykalni islamiści, powiązani z Al-Kaidą i tzw. Państwem Islamskim, uprowadzili kilkadziesiąt kobiet w północnym Burkina Faso., 16.01.2023, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/burkina-faso-dzihadysty-porwali-kilkadziesiat-kobiet/>

⁹⁶ Euroactiv, Burkina Faso: Wojskowy przewrót jeszcze bardziej komplikuje sytuację w Afryce Subsaharyjskiej, 26.01.2022, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/wojskowy-przewrot-w-burkina-faso-jeszcze-bardziej-komplikuje-sytuacje-z-afryce-subsaharyjskiej/>

⁹⁷ Parlament Europejski, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

⁹⁸ Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), Burkina Faso Travel Advice 14.12.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

⁹⁹ Foreign & Commonwealth Office - GOV.UK., Burkina Faso Foreign Travel Advice 29.01.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/burkina-faso>

¹⁰⁰ Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), Burkina Faso Travel Advice 14.12.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

¹⁰¹ Foreign & Commonwealth Office - GOV.UK., Burkina Faso Foreign Travel Advice 29.01.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/burkina-faso>

¹⁰² Foreign & Commonwealth Office - GOV.UK., Burkina Faso Foreign Travel Advice 29.01.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/burkina-faso>

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Konstytucja Burkina Faso zapewnia swobodę ruchu wewnętrznego, podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji, a rząd generalnie respektuje te prawa. Niemniej jednak władze kraju wymagają od obywateli posiadania krajowego dokumentu tożsamości, bez którego obywatele nie mogą przemieszczać się między niektórymi regionami kraju i podlegają aresztowaniu oraz karze grzywny.^{[103][104]}

Z powodu działalności terrorystów na północy kraju, ograniczony jest ruch tysięcy mieszkańców wsi. Ze względu na brak bezpieczeństwa rząd ustanowił silnie strzeżone punkty kontrolne na drogach. Władze lokalne wprowadziły zakaz ruchu motocyklowego od godz. 19.00 do 5 rano w regionach Est, Sahel i Nord. Zdarza się, że podróżni są narażeni na płacenie łapówek lub nękanie przez siły bezpieczeństwa w punktach kontrolnych.^{[105][106][107]}

W czerwcu 2022 r. rząd przejściowy utworzył dwa „obszary zainteresowania wojskowego”, jeden w prowincji Soum graniczącej z Mali, a drugi obejmujący rezerwy pomiędzy Pamą a parkiem W regionie wschodnim, zmuszając ludność do opuszczenia swoich domów.^[108]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Centralne regiony kraju, powszechnie znane jako płaskowyż Mossi (regiony centralny, środkowo-północny i środkowo-zachodni) są głównymi miejscami pochodzenia migrantów wewnętrznych do regionów zachodnich i południowo-zachodnich. Głównymi przyczynami migracji wewnętrznych jest chęć zatrudnienia się w sektorach rolniczym i górniczym.^[109]

¹⁰³ US Department of State, 2021 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 12.04.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071149.html>

¹⁰⁴ US Department of State (Author), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 20.03.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2089213.html>

¹⁰⁵ US Department of State, 2021 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 12.04.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071149.html>

¹⁰⁶ Freedom House, Freedom in the World 2022 - Burkina Faso, 24.02.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071857.html>

¹⁰⁷ US Department of State (Author), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 20.03.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2089213.html>

¹⁰⁸ US Department of State (Author), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 20.03.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2089213.html>

¹⁰⁹ Integral Human Development, Burkina Faso, <https://migrants-refugees.va/country-profile/burkina-faso/>

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W wyniku pogarszającej się sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Burkina Faso, tysiące osób zostało zmuszonych do ucieczki. Według UNHCR kryzys związany z przesiedleniami w Burkina Faso jest jednym z najszybciej rozwijających się na świecie. Szacuje się, że powtarzające się ataki zbrojne i starcia międzyetniczne w Burkina Faso spowodowały przesiedlenie mniej więcej 1 na 10 obywateli Burkina Faso. Ponad 2,1 miliona osób – został przymusowo wysiedlonych ze swoich domów ze względu na brak bezpieczeństwa. ^{[110][111][112]}

Około 95% wysiedleńców pozostało w Burkina Faso, ale w miarę pogarszania się sytuacji kraju prawdopodobny jest wzrost liczba uchodźców w krajach ościennych. Ludzie opuszczając swoje domy w poszukiwaniu bezpieczeństwa, przemieszczają się głównie w kierunku ośrodków miejskich. ^[113] 96% zarejestrowanych osób wewnątrznie przesiedlonych przebywa w sześciu (z trzynastu) regionach: Nord, Boucle du Mouhoun, Centre-Nord, Nord, Est, and Centre-Est. ^{[114][115]}

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Większość osób z Burkina Faso migruje do Wybrzeża Kości Słoniowej. Wśród innych głównych krajów docelowych migrantów z Burkina Faso na kontynencie afrykańskim znajdują się Ghana, Mali, Benin i Niger. ^[116]

PODSUMOWANIE

30 września 2022 r. miał miejsce w Burkina Faso zamach stanu – drugi w 2022 r. Nowym tymczasowym prezydentem Burkiny Faso został kapitan armii Ibrahim Traore. Przewrót, podobnie jak wcześniejszy, przeprowadzony w styczniu 2022 r., był skutkiem frustracji armii z powodu niezdolności władz do skutecznej walki z dżihadystami.

Od 2015 r. w Burkina Faso trwa konflikt zbrojny z bojownikami należącym do radykalnych ugrupowań islamistycznych. Dokonują oni ataków na żołnierzy oraz cywilów. Aktualnie władze w Burkina Faso kontrolują zaledwie 60% terytorium kraju. Tymczasem pozostałe 40% terytorium Burkiny Faso jest narażone na przemoc ze

¹¹⁰ House of Commons Library, Burkina Faso: Second coup of 2022, 19.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9633/>

¹¹¹ UN High Commissioner for Refugees, Factsheet - Burkina Faso / 1 January to 31 May 2022; Burkina Faso; 1 January - 31 May 2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2074779.html>

¹¹² Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

¹¹³ UN High Commissioner for Refugees, Factsheet - Burkina Faso / 1 January to 31 May 2022; Burkina Faso; 1 January - 31 May 2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2074779.html>

¹¹⁴ US Department of State, 2021 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 12.04.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071149.html>

¹¹⁵ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

¹¹⁶ UNI-MERIT, Burkina Faso, <https://www.merit.unu.edu/publications/uploads/1518183366.pdf>

strony uzbrojonych grup rebeliantów. **Regiony centralne** pozostają stosunkowo bezpieczne. Jednak ugrupowania zbrojne zyskują wpływy w pozostałej części kraju, szczególnie wzdłuż granic zewnętrznych.

Na terenach ogarniętych rebelią, dochodzi do masowych i celowych ataków na ludność cywilną, zarówno ze strony partyzantów, jak i rządowych wojsk.

W wyniku pogarszającej się sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Burkina Faso, tysiące osób zostało zmuszonych do ucieczki. Szacuje się, że powtarzające się ataki zbrojne i starcia międzyetniczne w Burkina Faso spowodowały przesiedlenie ok. 10% obywateli Burkina Faso, czyli ok. 2,1 miliona osób.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED, Burkina Faso, violence against civilians, 01.01.2023-31.12.2023, <https://acleddata.com/dashboard///dashboard>
2. ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>
3. ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>
4. ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>
5. Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>
6. Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>
7. Africa News, Burkina Faso: Transition assembly sworn in, 23.03.2022, <https://www.africanews.com/2022/03/23/burkina-faso-transition-assembly-sworn-in/>
8. Africa News, Burkina Faso: Transition assembly sworn in, 32.03.2022, <https://www.africanews.com/2022/03/23/burkina-faso-transition-assembly-sworn-in/>
9. Aljazeera, Burkina Faso: 50 women abducted by suspected rebels, 16.01.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/1/16/presumed-jihadists-abduct-about-50-women-in-burkina-faso-local-sources>
10. Amnesty International (AI), Death Sentences and Executions 2022, 05.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2091962.html>
11. Amnesty International, Death Sentences and Executions 2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2073393.html>,
12. AP News, Burkina Faso's latest coup leader named transition president, 15.10.2022, <https://apnews.com/article/russia-ukraine-ouagadougou-army-west-africa-61117eda89020549ee119f7d9685bacf>
13. Article 19, Burkina Faso: Military coup is a blow to stability and threatens human rights, 05.10.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079688.html>
14. BBC, Burkina Faso attack: At least 160 killed in village raid, 06.06.2021, <https://www.bbc.com/news/world-africa-57368536>
15. CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>
16. CIA, The World Factbook, Burkina Faso, 13.02.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

17. Counter Extremism, Burkina Faso: Extremism and Terrorism, <https://www.counterextremism.com/countries/burkina-faso-extremism-and-terrorism>
18. Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), Burkina Faso Travel Advice 14.12.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>
19. DW, Burkina Faso has new parliament after military coup, 26.03.2022, <https://www.dw.com/en/burkina-faso-has-new-parliament-after-military-coup/av-61267482>
20. Euroactiv, Burkina Faso: Wojskowy przewrót jeszcze bardziej komplikuje sytuację w Afryce Subsaharyjskiej, 26.01.2022, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/wojskowy-przewrot-w-burkina-faso-jeszcze-bardziej-komplikuje-sytuacje-z-afryce-subsaharyjskiej/>
21. Euroactiv, Burkina Faso: Wojskowy przewrót jeszcze bardziej komplikuje sytuację w Afryce Subsaharyjskiej, 26.01.2022, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/wojskowy-przewrot-w-burkina-faso-jeszcze-bardziej-komplikuje-sytuacje-z-afryce-subsaharyjskiej/>
22. Euroactive, Radykalni islamiści, powiązani z Al-Kaidą i tzw. Państwem Islamskim, uprowadzili kilkadziesiąt kobiet w północnym Burkina Faso., 16.01.2023, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/burkina-faso-dzihadysci-porwali-kilkadziesiat-kobiet/>
23. Parlament Europejski, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html
24. Parlament Europejski, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html
25. Foreign & Commonwealth Office - GOV.UK. Burkina Faso Foreign Travel Advice 29.01.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/burkina-faso>
26. France24, Burkina Faso votes in presidential election in the shadow of jihadist violence, 22.11.2020, <https://www.france24.com/en/africa/20201122-burkina-faso-votes-in-presidential-election-under-shadow-of-jihadist-violence>
27. Freedom House, Freedom in the World 2022 - Burkina Faso, 24.02.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071857.html>
28. House of Commons Library, Burkina Faso: Second coup of 2022, 19.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9633/>
29. House of Commons Library, Burkina Faso: Second coup of 2022, 19.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9633/>
30. ICG – International Crisis Group, An Initial Assessment of Burkina Faso’s Transitional Leadership, 14.09.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079016.html>
31. Institute for Security Studies, Security priorities for Burkina Faso’s new transition, 13.10.2022, <https://issafrica.org/iss-today/security-priorities-for-burkina-fasos-new-transition>

32. Institute for Security Studies, Security priorities for Burkina Faso's new transition, 13.10.2022, <https://issafrica.org/iss-today/security-priorities-for-burkina-fasos-new-transition>
33. Integral Human Development, Burkina Faso, <https://migrants-refugees.va/country-profile/burkina-faso/>
34. Le Monde, Burkina Faso's military leader ousted in second 2022 coup, 30.09.2022, https://www.lemonde.fr/en/le-monde-africa/article/2022/09/30/burkina-faso-soldiers-announce-junta-leader-turned-president-has-been-overthrown_5998728_124.html
35. PISM, Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>
36. PISM, Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>
37. Security in practice, Analiza sytuacji w Burkina Faso pod rządami kpt. Traore, 23.03.2023, https://securityinpractice.eu/analizy/afryka-okiem-analytyka/burkina-faso/analiza-sytuacji-w-burkina-faso-pod-rzadami-kpt-traore//_ftn14
38. The Guardian, Suspected jihadists kidnap 50 women in Burkina Faso, 16.01.2023, <https://www.theguardian.com/world/2023/jan/16/burkina-faso-suspected-jihadists-kidnap-women>
39. The New Humanitarian, In post-coup Burkina Faso, jihadist attacks grow fiercer despite junta pledge, 29.06.2022, <https://www.thenewhumanitarian.org/analysis/2022/06/29/Burkina-Faso-displacement-coup-junta>
40. TVPinfo, Dżihadysty zaatakowali cywilów. Jest wiele ofiar, 05.02.2019, <https://www.tvp.info/41168709/dzihadysty-zaatakowali-cywilow-jest-wiele-ofiar>
41. UN High Commissioner for Refugees, Factsheet - Burkina Faso / 1 January to 31 May 2022; Burkina Faso; 1 January - 31 May 2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2074779.html>
42. UNICEF, 14 kryzysów na świecie, o których warto wiedzieć, 02.02.2024, <https://unicef.pl/co-robimy/aktualnosci/news/14-kryzysow-na-swiecie-o-ktorych-warto-wiedziec>
43. UNI-MERIT, Burkina Faso, <https://www.merit.unu.edu/publications/uploads/1518183366.pdf>
44. US Department of State (Author), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 20.03.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2089213.html>
45. US Department of State, 2021 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 12.04.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071149.html>
46. US Department of State, Country Report on Terrorism 2022 - Chapter 1 - Burkina Faso, 30.11.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2101544.html>
47. VOA News, Burkina Faso's Traore Named Transition President, 14.10.2022, <https://www.voaafrica.com/a/burkina-faso-opens-talks-on-future-after-coup-turmoil/6789985.html>
48. VOA, UN Mission Ends Decade of Deployment in Mali, 31.12.2023, <https://www.voanews.com/a/un-mission-ends-decade-of-deployment-in-mali/7419476.html>

49. Voanews, Polls Close in Burkina Faso Elections, 22.11.2020,
<https://www.voanews.com/africa/polls-close-burkina-faso-elections>
50. Wikimedia Commons, File:Burkina Faso, administrative divisions - de - colored.svg, 29.10.2012,
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Burkina_Faso,_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg
51. WNP, Burkina Faso wybiera prezydenta i parlament, 22.11.2020,
<https://www.wnp.pl/rynki-zagraniczne/burkina-faso-wybiera-prezydenta-i-parlament,433186.html>
52. WNP, Burkina Faso wybiera prezydenta i parlament, 22.11.2020,
<https://www.wnp.pl/rynki-zagraniczne/burkina-faso-wybiera-prezydenta-i-parlament,433186.html>